

[Poul Møller.]

forsvarsudgifterne har vi båret ved til det bål, hvori den vestlige solidaritet kan brændes til aske. Allerede den 28. marts i fjor erkendte den højtærede forsvarsminister her i det høje ting, at der på grund af de besparelser, der inden det tidspunkt havde fundet sted, var sket en udhulning af den gældende forsvarsordning i forhold til de mål, man i sin tid opstillede. Og ministeren tilføjede, at de besparelser, der dengang — altså i fjor — yderligere blev gennemført, næppe kunne undgå at berøre dækningsstyrken og dermed beredskabets effektivitet.

På finansloven for det år, vi nu befinder os i, er der i forhold til forrige års finanslov sket yderligere nedskæringer af alle udgifter, der ikke ligger fastbundet. Det er gået stærkt ud over de militære anskaffelser, der faktisk er skåret ned til et niveau, som den højtærede forsvarsminister utvivlsomt vil erkende er uforsvarligt. Det er derfor givet, at en revision af vor forsvarsordning er stærkt påkrævet. Dette er for længst erkendt af regeringen, bl. a. i åbningstalen i oktober, men siden er der praktisk talt intet sket, som har gjort det mere sandsynligt, at vi nærmer os en forsvarlig løsning på forsvarsproblemerne, således at apparatet tilpasses den militærtekniske udvikling, der har fundet sted, og således at forsvarrets bevillinger ikke sluges af de faste udgifter.

Vi befinder os imidlertid i den mærkelige situation, at det, der er folketingsflertallets utvivlsomme vilje i denne sag, ikke kan realiseres på grund af regeringssamarbejdet. Socialdemokratiet lægger større vægt på at enes med de radikale, som er imod de forpligtelser, vi har påtaget os, og hvis forsvarsvenlighed aldrig har været mærkbar, end partiet lægger vægt på at blive enig om, at nå frem til et forsvarligt resultat sammen med de partier, som hidtil har været fælles om ansvaret for landets udenrigs- og forsvarspolitik. Vi kan ikke længere påtage os et medansvar på dette område, men vi vil være rede til det, såfremt socialdemokratiet ønsker en løsning af forsvars-sagen i overensstemmelse med den linje, vi tidligere var enige om til opfyldelse af de udenrigspolitiske mål, vi i fællesskab har opstillet.

Den højtærede stats- og udenrigsminister har meget bestemt givet udtryk for det

standpunkt, at Danmark for sit vedkommende ikke ønsker at modtage noget tilbud om atomladninger til vore forsvarsraketter. Da disse raketter kun kan tilbagelægge en distance af indtil 30 km, er det klart, at det drejer sig om et våben, der udelukkende kan anvendes til defensive formål. Atomladninger kan derfor ikke på nogen måde motivere frygt for aggression i andre lande, der i øvrigt er udstyret med atomvåben, som når som helst kan række ind over Danmark. Men vi har forstået, at regeringens standpunkt først og fremmest er begrundet i udenrigspolitiske formål. Regeringen mener heri at kunne bidrage til en almindelig afspænding, som vi naturligvis alle sammen ønsker. Det er da også kun en sådan hensigt, der kan motivere regeringens stilling, som ud fra enhver militær synsvinkel kun kan medføre en betydelig relativ svækkelse af vort forsvars effektivitet lige over for en angriber, der er rigeligt udstyret med de allerfarligste angrebsvåben.

Sovjetunionens holdning i de seneste måneder over for den vestlige verdens og ikke mindst USA's gentagne initiativer til afrustning og afspænding har desværre ikke givet os et alt for velbegrundet håb om, at der er en virkelig afspænding på vej. Derfor kan regeringens standpunkt svigte, og det har måske allerede svigtet. Hvis dette bliver ganske klart, kan det blive nødvendigt efter vort skøn, at regeringen tager sit standpunkt i denne sag op til fornyet overvejelse, thi i det lange løb kan det ikke være holdbart med forsæt at udstyre sit forsvar med våben, hvis effektivitet man med vilje forringer for ikke at støde en anden magt, nemlig den, man i påkommende tilfælde skal forsvare sig imod.

Lad mig til dette føje, at jeg er overbevist om, at den højtærede forsvarsminister ikke er så forfærdelig uenig med os i ønsket om en holdbar løsning af forsvarsproblemerne, dertil kender jeg ham godt nok. Men han har brug for støtte fra en udenrigsminister, der lægger hovedvægten på at sikre landets udenrigspolitik, og som uden skelen til indenrigspolitiske omstændigheder kan give regeringen sine råd. Med al respekt for vor nuværende højtærede udenrigsminister kan han dog ikke i fuldt mål give forsvarsministeren denne støtte, for selv om personlighedsspaltning i vor tid er mulig,